

ВКП НГУ 5-01(06).02

ДОКТРИНА УЧАСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСАХ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

ЛИПЕНЬ 2026

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень на розповсюдження немає.

ВІДДІЛ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТА
ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ (J-5) ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ командувача

Національної гвардії України

13 липня 2026 року № 894

**ДОКТРИНА
УЧАСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
В ПРОЦЕСАХ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ**

**Визначальна військова
публікація з участі Національної
гвардії України в процесах
євроатлантичної інтеграції
держави та розвитку
спроможностей**

ЛИПЕНЬ 2026

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень на розповсюдження немає.

**ВІДДІЛ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТА
ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ (J-5) ГОЛОВНОГО
УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ
УКРАЇНИ**

ПЕРЕДМОВА

Доктрину участі Національної гвардії України в процесах євроатлантичної інтеграції України (далі – Доктрина) розроблено в рамках поєднання зусиль відділу планування розвитку та взаємосумісності (J-5) Головного управління Національної гвардії України та департаменту професійної підготовки (J-7) Головного управління Національної гвардії України під загальним керівництвом першого заступника командувача Національної гвардії України (начальника штабу) та погоджено із зацікавленими структурними підрозділами Головного управління Національної гвардії України.

Ця Доктрина визначає основні принципи та підходи Національної гвардії України, що ґрунтуються на євроатлантичних цінностях та застосовуються під час набуття спроможностей, необхідних для зміцнення миру й міжнародної безпеки на засадах взаємосумісності з військовими формуваннями держав-членів Організації Північноатлантичного договору.

Доктрина застосовується під час планування та провадження діяльності у сфері євроатлантичної інтеграції військовослужбовцями та працівниками Національної гвардії України, а також для інформування представників усіх складових сектору безпеки і оборони України, посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських об'єднань, медіа, громадян України та міжнародних партнерів.

Доктрина ґрунтується на результатах аналізу нормативно-правових актів держави у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції України та найкращих практик набуття взаємосумісності військових формувань держав-членів Організації Північноатлантичного договору (посилання **1, 10**), [**1-4, 6-8**].

Правовою основою Доктрини є Конституція України, закони України, акти Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства оборони України з питань євроатлантичної інтеграції України.

Усі зауваження та пропозиції щодо цієї Доктрини надсилати до Головного управління Національної гвардії України за адресою: вул. Святослава Хороброго, 9-А, м. Київ, 03151, або на електронну адресу: vsps_nato@ngu.gov.ua.

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ВСТУП	4
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
1.1	Основи участі Національної гвардії України в євроатлантичній інтеграції України	5
1.2	Мета Доктрини	5
1.3	Завдання Доктрини	6
2.	ПРИНЦИПИ УЧАСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСАХ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДЕРЖАВИ ТА ВСЕОХОПЛЮЮЧИЙ ПІДХІД ДО ДОСЯГНЕННЯ ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ	6
2.1	Принципи участі Національної гвардії України в процесах євроатлантичної інтеграції держави	6
2.2	Сутність всеохоплюючого підходу до досягнення взаємосумісності	6
3.	ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В РАМКАХ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДЕРЖАВИ	8
3.1	Розвиток інституційних та оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей	8
3.2	Планування досягнення взаємосумісності	10
3.3	Пріоритетні напрямки діяльності НГУ в рамках виконання завдань Дорожньої карти взаємосумісності Україна-НАТО	11
3.4	Участь Національної гвардії України у виконанні завдань адаптованої Річної національної програми	11
3.5	Участь Національної гвардії України в реалізації проєктів у межах Комплексного пакета допомоги НАТО Україні	12
4	КООРДИНАЦІЯ ТА ВЗАЄМОДІЯ В РАМКАХ ПРОЦЕСІВ ДОСЯГНЕННЯ ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	12
	ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА	13
	Додатки:	
1	Упровадження в діяльність Національної гвардії України спільних євроатлантичних цінностей	14
2	Рівні взаємосумісності	15
3	Основні напрямки діяльності державних органів у рамках процесів євроатлантичної інтеграції держави	16
	ПОСИЛАННЯ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	18
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	19
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	18
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	21

ВСТУП

Стратегічний курс держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору, інтеграції всіх її інституцій у спільний економічний, політичний і безпековий простір визначив напрями, пріоритети та особливості процесів реформування й подальшого розвитку Національної гвардії України як складової сектору безпеки і оборони України.

Національна гвардія України, як невід’ємна частина сектору безпеки і оборони України, входить до національної системи координації євроатлантичної інтеграції України та активно залучається до співробітництва із світовими, європейськими, євроатлантичними та регіональними структурами колективної безпеки.

Ураховуючи задекларований європейський та євроатлантичний курс нашої держави, досягнення взаємосумісності є основою ефективної взаємодії з нашими партнерами в усьому багатовимірному просторі потенційних конфліктів та криз майбутнього.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Основи участі Національної гвардії України в євроатлантичній інтеграції України

1.1.1. Участь Національної гвардії України (далі – НГУ) в євроатлантичній інтеграції України на сучасному етапі полягає в набутті взаємосумісності з військовими формуваннями держав-членів Організації Північноатлантичного договору (далі – НАТО) її інституційних і оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей.

1.1.2. Розвиток інституційних спроможностей НГУ ґрунтується на спільних євроатлантичних цінностях (додаток 1), що сприяє досягненню успіху під час набуття нових і подальшого розвитку оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей, необхідних для зміцнення миру й міжнародної безпеки на засадах взаємосумісності з європейськими та євроатлантичними структурами колективної безпеки (посилання 1 – 2, 8).

1.1.3. Взаємосумісність є спроможністю до спільних узгоджених, ефективних та результативних дій з метою досягнення тактичних, оперативних та стратегічних цілей у сфері оборони та розвивається за напрямками (посилання 11):

технічної взаємосумісності (*en. Technical Interoperability*), яка стосується систем, обладнання та їх здатностей діяти сумісно;

процедурної взаємосумісності (*en. Procedural Interoperability*), яка ґрунтується на застосуванні спільних доктрин, процедур та термінології;

людської взаємосумісності (*en. Human Interoperability*), що реалізується на основі взаємної довіри та розуміння через зміцнення взаємовідносин під час підготовки та під час операцій.

1.1.4. Взаємосумісність досягається шляхом запровадження та застосування стандартизованих угод НАТО, у яких визначаються процеси, процедури та визначення і умови для загальних військових чи технічних процедур та обладнання між сторонами, що запровадили ці угоди (стандарти НАТО).

Рівень взаємосумісності, необхідний для ефективного виконання завдань за призначенням в об'єднаних чи багатонаціональних операціях, залежить від тем цих операцій. Взаємосумісність має розглядатися на всіх рівнях управління, а також у рамках усіх залучених сил і засобів для забезпечення здатності НАТО проводити операції швидко і ефективно (додаток 2).

1.2. Мета Доктрини

Метою Доктрини є розкриття змісту основних принципів та підходів НГУ до її участі в процесах євроатлантичної інтеграції України на основі розвитку спроможностей. Досягнення взаємосумісності НГУ з військовими

формуваннями держав-членів НАТО є основним напрямком зосередження зусиль у цьому процесі.

1.3. Завдання Доктрини

Завданнями Доктрини є:

окреслення принципів та підходів щодо участі НГУ в процесах євроатлантичної інтеграції України;

визначення основних напрямків досягнення взаємосумісності з військовими формуваннями держав-членів НАТО в рамках процесів євроатлантичної інтеграції України;

визначення основ координації та взаємодії діяльності за напрямками досягнення взаємосумісності та євроатлантичної інтеграції всіх суб'єктів зазначеної діяльності в НГУ як учасників процесів планування розвитку спроможностей, а також і з іншими складовими сектору безпеки і оборони України, органами державної влади, установами, організаціями, інститутами громадянського суспільства та міжнародними партнерами.

2. ПРИНЦИПИ УЧАСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСАХ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДЕРЖАВИ ТА ВСЕОХОПЛЮЮЧИЙ ПІДХІД ДО ДОСЯГНЕННЯ ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ

2.1. Принципи участі Національної гвардії України в процесах євроатлантичної інтеграції держави

Принципами участі НГУ в процесах євроатлантичної інтеграції України є:

адаптація доктринальної бази, військових публікацій, внутрішніх настанов та процедур відповідно до найкращих практик та нормативних документів НАТО;

забезпечення демократичного цивільного контролю та підзвітності й відкритості інформації щодо цілей, пріоритетів і завдань процесу євроатлантичної інтеграції;

гармонізація розвитку спроможностей з урахуванням вивченого впровадженого досвіду відповідно до вимог взаємосумісності з військовими формуваннями держав-членів НАТО.

2.2. Сутність всеохоплюючого підходу до досягнення взаємосумісності

2.2.1. НГУ застосовує всеохоплюючий підхід до досягнення взаємосумісності з військовими формуваннями держав-членів НАТО в рамках процесів євроатлантичної інтеграції України.

2.2.2. Сутність всеохоплюючого підходу полягає в поєднанні узгоджених і

взаємопов'язаних за цілями, завданнями, заходами, напрямками зосередження зусиль і термінів виконання одночасних та/або послідовних процесів розвитку спроможностей, необхідних для зміцнення миру й міжнародної безпеки в рамках досягнення Цілей взаємосумісності (рисунок).

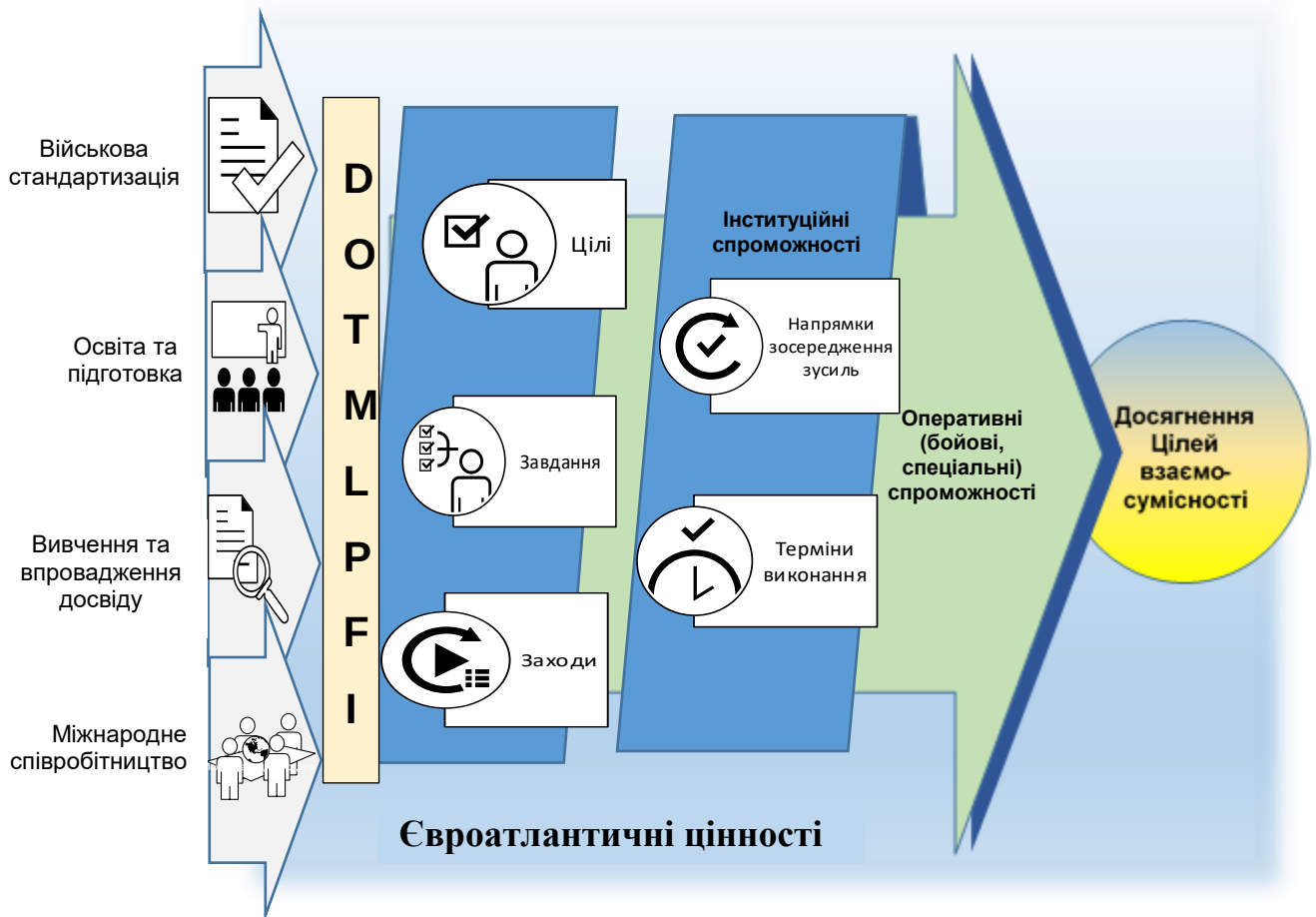

Рисунок – Сутність всеохоплюючого підходу до організації, планування та досягнення Цілей взаємосумісності.

2.2.3. Координація та взаємодія з іншими складовими сектору безпеки і оборони України, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, інститутами громадянського суспільства сприяє як забезпеченню прозорості та відкритості процесів євроатлантичної інтеграції України, так і підвищує ефективність поєднання зусиль усіх зацікавлених сторін та ощадливе використання ресурсів держави та міжнародних партнерів України.

2.2.4. Визначені Конституцією України засади стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в НАТО (посилання 1), принципи демократичного цивільного контролю та вимоги законодавства України у сфері національної безпеки, оборони й євроатлантичної інтеграції (посилання 1-6, 9), формують основні напрями діяльності державних органів у рамках процесів євроатлантичної інтеграції держави (додаток 3). НГУ безпосередньо бере участь

у зазначених процесах як складова сектору безпеки і оборони держави.

3. ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В РАМКАХ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДЕРЖАВИ

Діяльність НГУ в рамках євроатлантичної інтеграції України побудована на ефективному поєднанні зусиль особового складу та міжнародних експертів (радників), а також дієвому розподілі ресурсів держави та міжнародної технічної допомоги в рамках всеохоплюючого підходу до організації, планування та досягнення Цілей взаємосумісності. Ця діяльність спрямована на досягнення бажаного кінцевого стану набуття необхідної взаємосумісності з НАТО та повноправного членства України в Північноатлантичному альянсі.

3.1. Розвиток інституційних та оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей

У рамках всеохоплюючого підходу до участі в процесах євроатлантичної інтеграції держави НГУ здійснює розвиток інституційних та оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей за їх базовими компонентами (DOTMLPFI), а рівень взаємосумісності підвищується шляхом провадження діяльності у сферах:

- військової стандартизації;
- освіти, підготовки та проведення навчання;
- вивчення та впровадження досвіду виконання бойових (спеціальних) завдань;
- міжнародного співробітництва.

Об'єднання ефектів, що отримуються в зазначених сферах діяльності, забезпечує набуття визначеного рівня взаємосумісності відповідно до вимог НАТО.

3.1.1. Діяльність у сфері військової стандартизації

Діяльність у сфері військової стандартизації в НГУ спрямована на розвиток спроможності до спільних узгоджених, ефективних та результативних дій з метою досягнення тактичних, оперативних і стратегічних цілей у сфері оборони, що стоять перед силами безпеки та оборони України, а також збройними силами НАТО та держав-членів НАТО [6, 7].

Організація та виконання робіт з військової стандартизації та запровадження стандартів НАТО в НГУ здійснюється згідно вимог законодавства та відповідно до змісту вимог програмних документів євроатлантичної інтеграції України та НАТО [6, 7].

Діяльність у сфері військової стандартизації забезпечує розвиток відповідних спроможностей НГУ в рамках базових компонентів (DOTMLPFI) за напрямками розвитку доктринальної та нормативної бази (*en. Doctrine*) та досягнення взаємосумісності (*en. Interoperability*) з національними та

міжнародними партнерами (посилання 9).

3.1.2. Освіта, підготовка та проведення навчань

Система підготовки та військової освіти НГУ спрямована на набуття та підвищення військовослужбовцями, військовими частинами (підрозділами) бойових (спеціальних) спроможностей для виконання завдань із відсічі збройної агресії проти України та інших завдань, що визначені законодавством України.

Основними завданнями з розвитку військової освіти та підготовки є:

безперервний аналіз оперативного та безпекового середовища з визначенням поточних та прогнозуванням майбутніх викликів і загроз;

формування освітніх програм, програм підготовки за фахом, професійних кваліфікаційних стандартів відповідно до завдань за призначенням;

розробка освітніх програм та програм підготовки на основі досвіду виконання бойових (спеціальних) завдань силами безпеки та оборони України в ході відсічі збройної агресії російської федерації проти України;

урахування досвіду або поглядів щодо підготовки держав-партнерів, міжнародних тренувальних місій, центрів передового досвіду НАТО та передових тренувальних центрів, та, у перспективі, на основі участі в роботі міжнародних міжвідомчих груп з розробки навчальних проєктів та програм;

упровадження та валідація освітніх програм та програм підготовки з їх подальшим удосконаленням.

Не менш важливим елементом розвитку військової освіти та підготовки є вдосконалення та набуття міжнародної сертифікації (ліцензування) суб'єктами освітньої діяльності НГУ (вищі військові навчальні заклади, навчальні центри), досягнення ними інституційної взаємосумісності з аналогічними інституціями держав – членів НАТО і, як наслідок, реалізація завдань Початкових вимог до взаємосумісності, що визначені для НГУ.

Реалізація зазначених заходів забезпечує розвиток спроможностей НГУ в рамках базових компонентів спроможностей за напрямками розвитку підготовки (*en. Training*) та військової освіти в контексті навчання (підготовки) майбутніх лідерів (*en. Leadership*).

3.1.3. Вивчення та впровадження досвіду виконання бойових (спеціальних) завдань

Метою вивчення та впровадження досвіду в НГУ є підвищення ефективності діяльності, спрямованої на організацію виконання, у межах визначених законодавством повноважень, заходів із підготовки, усебічного забезпечення, розвитку, застосування та управління військовими частинами (підрозділами) НГУ, у першу чергу – для виконання завдань з оборони держави.

Система вивчення та впровадження досвіду НГУ базується на спільних принципах та підходах із Збройними Силами України, проте процедури зазначеної діяльності, що використовуються на поточному етапі, є відмінними від загальноприйнятих серед держав-членів НАТО.

Поглиблення інтеграційних процесів, запровадження спільних алгоритмів та процедур у площині вивчення та впровадження досвіду, а особливо досвіду відсічі збройної агресії проти України, має глибокий позитивний вплив на

досягнення взаємосумісності з військовими формуваннями держав – членів НАТО та створює необхідне підґрунтя для високої ефективності процесів досягнення критеріїв, необхідних для набуття Україною повноправного членства у Північноатлантичному альянсі.

3.1.4. Участь у програмах міжнародного співробітництва

Міжнародне співробітництво НГУ в рамках досягнення взаємосумісності з військовими формуваннями держав – членів НАТО та участі в процесах євроатлантичної інтеграції сектору безпеки і оборони України спрямовується на розвиток співробітництва з відповідними інституціями держав – членів та країн-партнерів НАТО (розроблення та участь у реалізації двосторонніх та багатосторонніх угод, договорів, протоколів, меморандумів та інших документів, участь у діяльності органів міжнародних організацій, у інших заходах міжнародного співробітництва).

На виконання Хартії про особливе партнерство між Україною і Організацією Північноатлантичного договору (посилання 5), Декларації про доповнення Хартії про особливе партнерство (посилання 6) та програми НАТО «Партнерство заради миру» (PfP) НГУ в рамках євроатлантичної інтеграції України для досягнення в максимально стислі строки достатньої взаємосумісності з відповідними структурами держав – членів Альянсу бере участь у реалізації заходів у рамках співробітництва з такими програмами та ініціативами НАТО: Концепція оперативних можливостей (ООС); Комплексний пакет допомоги НАТО Україні (САР); Програма НАТО з удосконалення військової освіти (DEEP); Програма НАТО «Наука заради миру та безпеки» (SPS); Програма Україна-НАТО з розбудови доброчесності, прозорості, відкритості та запобігання проявів корупції (Building Integrity, BI); Індивідуальна програма партнерства Україна-НАТО (IPP); Програма НАТО з партнерства розширених можливостей (EOP); Спільні з НАТО навчання, у тому числі з урегулювання кризових ситуацій; Платформа Україна-НАТО з протидії гібридним загрозам.

3.2. Планування досягнення взаємосумісності

3.2.1. Планування досягнення взаємосумісності з військовими формуваннями держав-членів НАТО в рамках процесів євроатлантичної інтеграції держави здійснюється в рамках загального підходу до планування розвитку спроможностей, визначеному в Доктрині з планування розвитку в НГУ (посилання 9).

3.2.2. Основними завданнями планування досягнення взаємосумісності НГУ з військовими формуваннями держав-членів НАТО в рамках процесів євроатлантичної інтеграції України шляхом розвитку спроможностей є (посилання 9):

визначення стратегічних і оперативних цілей та основних завдань розвитку

спроможностей в НГУ, спрямованих на реалізацію державної політики у сфері євроатлантичної інтеграції;

визначення пріоритетів і напрямів розвитку на основі вимог Цілей взаємосумісності, оцінки безпекового середовища, з урахуванням актуальних і потенційних викликів та загроз національній безпеці України, демографічних та фінансово-економічних можливостей держави;

оцінювання результатів виконання заходів розвитку спроможностей щодо досягнення взаємосумісності НГУ з військовими формуваннями держав-членів НАТО в рамках процесів євроатлантичної інтеграції сектору безпеки і оборони України.

3.3. Пріоритетні напрямки діяльності НГУ в рамках виконання завдань Дорожньої карти взаємосумісності Україна – НАТО

Пріоритетними напрямками діяльності НГУ в рамках виконання завдань Дорожньої карти взаємосумісності Україна – НАТО є досягнення якісних та кількісних Цілей взаємосумісності, визначених у документі Ради Україна-НАТО NUC(COUNCIL)D(2024)0007 [11].

3.3.1. Для забезпечення досягнення взаємосумісності НГУ з військовими формуваннями держав-членів НАТО в рамках участі в процесах євроатлантичної інтеграції України відповідно до компетенції, визначеної законодавством, виконуються заплановані заходи та здійснюється планування розвитку відповідних спроможностей й інформування в установленому порядку у визначені строки всіх зацікавлених сторін щодо результатів цієї діяльності.

3.3.2. Завдання НГУ у сфері досягнення взаємосумісності з військовими формуваннями держав-членів НАТО в рамках процесів євроатлантичної інтеграції України можуть змінюватися відповідно до змін законодавства України, результатів двосторонніх консультацій зі Стороною НАТО, поточних результатів діяльності за цими напрямками, а також з урахуванням динаміки формування змін безпекового середовища в середині та за кордонами держави.

3.4. Участь Національної гвардії України у виконанні завдань адаптованої Річної національної програми

НГУ разом з іншими державними органами бере участь у виконанні завдань адаптованої Річної національної програми (далі – аРНП) [5]. Ця програма є допоміжним інструментом підготовки України до прискореного проходження переговорів щодо вступу в НАТО і є основним напрямком зосередження зусиль у державі на короткостроковому горизонті планування діяльності у сфері євроатлантичної інтеграції.

3.5. Участь Національної гвардії України в реалізації проєктів у межах Комплексного пакета допомоги НАТО Україні

Разом з іншими державними органами НГУ бере участь у реалізації домовленостей, досягнутих за результатами щорічних самітів НАТО. Кабінет Міністрів України за погодженням Офісу Президента України формує відповідні плани заходів з виконання домовленостей, досягнутих за результатами саміту НАТО, а НГУ, як складова сектору безпеки і оборони України, у межах компетенції, визначеної законодавством, робить свій внесок у виконання визначених завдань.

3.5.1. НГУ налагоджує та поглиблює співпрацю в рамках реалізації проєктів у межах Комплексного пакета допомоги НАТО Україні (*en. Comprehensive Assistance Package, CAP*), який має формат багаторічної програми підтримки України державами – членами НАТО. Підтримка міжнародних партнерів України в рамках цього Комплексного пакета сприяє відновленню та розвитку спроможностей українського сектору безпеки та оборони, упровадженню сучасних підходів до підготовки персоналу, розвитку системи управління, логістичного забезпечення, медичного супроводу, професійної військової освіти, а також удосконаленню матеріально-технічної бази та є каталізатором прискорення набуття ним взаємосумісності з НАТО.

4. КООРДИНАЦІЯ ТА ВЗАЄМОДІЯ В РАМКАХ ПРОЦЕСІВ ДОСЯГНЕННЯ ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Координація та взаємодія в рамках процесів досягнення взаємосумісності НГУ з військовими формуваннями держав-членів НАТО в рамках євроатлантичної інтеграції України здійснюється в Головному управлінні НГУ уповноваженим підрозділом з питань взаємосумісності в рамках організації виконання національних програмних документів у сфері взаємосумісності з європейськими та євроатлантичними структурами колективної безпеки та відповідних міжнародних зобов'язань держави відповідно до вимог законів та інших нормативно-правових актів України (посилання 1-3), [1].

Усі роботи з планування досягнення взаємосумісності НГУ з військовими формуваннями держав-членів НАТО та в рамках участі в процесах євроатлантичної інтеграції України здійснюються з дотриманням вимог законодавства України у сфері охорони державної таємниці.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Україна продовжує свій нелегкий шлях розбудови та веде боротьбу за свою незалежність, територіальну цілісність і щасливе майбутнє прийдешніх поколінь. Україна – гідний член євроатлантичної спільноти держав, тому забезпечення її громадської безпеки і порядку, територіальної цілісності та суверенітету нерозривно пов'язані з європейськими цінностями, євроатлантичною єдністю та світовою безпекою.

Поєднання зусиль особового складу, ресурсних можливостей держави, експертно-дорадчої допомоги міжнародних партнерів створює міцний фундамент безперервного розвитку НГУ на шляху забезпечення миру, державної та громадської безпеки і порядку, а також інтеграції у євроатлантичний безпековий простір та набуття високого рівня взаємосумісності з військовими формуваннями держав-членів світових, європейських, євроатлантичних та регіональних структур колективної безпеки.

**Перший заступник командувача
Національної гвардії України
(начальник штабу)
бригадний генерал**

Вадим ГЛАДКОВ

Додаток 1
до Доктрини участі Національної
гвардії України в процесах
євроатлантичної інтеграції України
(підпункт 1.1.2 пункту 1.1 розділу 1)

УПРОВАДЖЕННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ СПІЛЬНИХ ЄВРОАТЛАНТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ

Упровадження в діяльність НГУ спільних євроатлантичних цінностей, а саме: дотримання принципів демократії, верховенства права, прав і свобод людини здійснюється в рамках чинного законодавства та реалізовано в нормативно-правових актах і розпорядчих (керівних) документах Міністерства внутрішніх справ України (далі – МВС) та НГУ (посилання **1 – 3**), [**1-4**].

Дотримання принципів демократії в діяльності НГУ забезпечується в першу чергу через демократичний цивільний контроль. Його реалізовано шляхом запровадження підзвітності командувача Національної гвардії України Міністрові внутрішніх справ України, що є цивільною особою та членом Кабінету Міністрів України, якого призначає на посаду Верховна Рада України.

Прозорість внутрішніх процесів для громадянського суспільства забезпечується НГУ через відповіді на звернення й запити громадян (у тому числі посадових осіб), а також висвітленням в медіа та на інформаційних ресурсах всесвітньої мережі «Інтернет» доктринальної бази та результатів службової (службово-бойової) діяльності. Таким чином, НГУ охоплена демократичним цивільним контролем усіх гілок державної влади – законодавчої, виконавчої та судової, а також громадянського суспільства – через медіа та звернення громадян.

Військовослужбовці НГУ зобов'язані відповідно до законодавства захищати та охороняти життя, права, свободи і законні інтереси громадян, суспільства і держави від кримінальних та інших протиправних посягань (посилання **3**). Разом і з цим вони наділені правами та обов'язками громадян України, а також повноваженнями, установленними законодавством України, і несуть юридичну відповідальність за вчинення правопорушень, у тому числі на загальних підставах, а їхня діяльність підлягає демократичному цивільному контролю та перебуває під наглядом компетентних правоохоронних органів, а також органів виконавчої та судової влади, діяльність яких спрямована на забезпечення законності, дотримання принципу верховенства права та захисту прав і свобод людини і громадянина (посилання **1 – 3**).

Євроатлантичні цінності визначені Візією Національної гвардії України 2035 як основа людиноцентричного вектору її діяльності, а спроможності щодо їх забезпечення включені до Каталогу спроможностей НГУ [**9, 10**].

Додаток 2
до Доктрини участі Національної
гвардії України в процесах
євроатлантичної інтеграції України
(підпункт 1.1.4 пункту 1.1 розділу 1)

РІВНІ ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ

Рівні взаємосумісності підвищуються завдяки (посилання **11**):
діяльності у сфері військової стандартизації;
належній освіті та підготовці, навчанню та об'єктивному оцінюванню рівнів
готовності до виконання завдань;
вивченню та впровадженню досвіду виконання бойових (спеціальних)
завдань;
участі в програмах міжнародного співробітництва.

Відповідно до положень основної доктрини НАТО (AJP-01) рівні
взаємосумісності військових частин і підрозділів визначаються як
(посилання **11**):

Рівень 3 – Інтегровані. Війська (військові частини, підрозділи) ефективно
діють разом, без технічних, процедурних або людських бар'єрів. Цей рівень
характеризується спільними (єдиними) інформаційно-телекомунікаційними
мережами, спроможностями, процедурами та спільною мовою спілкування.

Рівень 2 – Сумісні. Війська (військові частини, підрозділи) діють разом, без
технічних, процедурних або людських бар'єрів. Цей рівень характеризується
подібними або взаємодоповнюючими процесами і процедурами.

Рівень 1 – Неконфліктні. Війська (військові частини, підрозділи) діють в
одній операційній зоні для досягнення спільної мети, але з обмеженою
ефективністю взаємодії через наявність технічних, процедурних та людських
бар'єрів.

Рівень 0 – Не сумісні. Війська (військові частини, підрозділи) не можуть
продемонструвати оперативну сумісність і повинні діяти незалежно (окремо).

Додаток 3
до Доктрини участі Національної
гвардії України в процесах
євроатлантичної інтеграції України
(підпункт 2.2.4 пункту 2.2 розділу 2)

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У РАМКАХ ПРОЦЕСІВ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДЕРЖАВИ

Основні напрямки діяльності складових сектору безпеки і оборони України в рамках процесів євроатлантичної інтеграції визначаються як програмами національного рівня, так і програмами двосторонньої взаємодії між Україною та НАТО.

Програми національного рівня в Україні визначають напрямки зосередження зусиль та цілі для суб'єктів євроатлантичної інтеграції. Контекст їх діяльності відповідає запланованим результатам комплексу заходів, спрямованих на досягнення Цілей взаємосумісності поточного етапу реалізації Концепції Дорожньої карти досягнення взаємосумісності Україна-НАТО. Таким чином національні програми визначають узагальнені характеристики бажаного стану розвитку спроможностей складових сектору безпеки і оборони України на визначеному інтервалі опрацювання Цілей взаємосумісності.

Адаптована Річна національна програма (аРНП) є допоміжним інструментом підготовки України до прискореного проходження переговорів щодо вступу в НАТО (*en. Accession talks*), коли дозволять умови. Програма побудована на принципах скоординованості та гармонізації порядку денного реформ, що виконується Кабінетом Міністрів України для досягнення цілей європейської та євроатлантичної інтеграції, рекомендацій Європейського Союзу, Групи семи (G7), Міжнародного валютного фонду, Ради Європи, Організації економічного співробітництва та розвитку та інших партнерів України. Програма містить в основі чіткі узгоджені пріоритети європейської та євроатлантичної інтеграції України, визначає завдання, необхідні для забезпечення їх ефективної планомірної реалізації, та конкретні індикатори в оцінці успішності виконання відповідних завдань.

Ключовим процесом євроатлантичної інтеграції сектору безпеки і оборони України є Концепція Дорожньої карти досягнення взаємосумісності Україна-НАТО, а процеси досягнення визначених Цілей взаємосумісності (*en. Interoperability Objectives*) забезпечуються та формуються за допомогою розвитку спроможностей у рамках програм та платформ партнерства (CAP, VI, NATO BILK, EOP, DEEP тощо), підтримуваних міжнародними партнерами України. Отримані результати розвитку спроможностей визначених підрозділів та військових частин оцінюються в рамках чинних програм перевірки і оцінювання та зворотного зв'язку (ОСС E&F).

Початкові вимоги до взаємосумісності Концепції Дорожньої карти взаємосумісності Україна-НАТО поділяються за характером спроможностей на чотири основні виміри, а саме інституційні та функціональні, а також на якісні та кількісні.

Зміст інституційних Початкових вимог до взаємосумісності зосереджений на адаптації системи управління, визначає вимоги до відповідних спроможностей, що формують процеси євроатлантичної інтеграції складових сектору безпеки і оборони України та створюють необхідний фундамент їх подальшої розбудови відповідно до підходів, принципів та стандартів Альянсу.

Зміст функціональних Початкових вимог до взаємосумісності безпосередньо пов'язаний із розвитком оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей складових сектору безпеки і оборони України відповідно до вимог чинного Каталогу спроможностей НАТО (*en. Capability Codes & Capability Statements, CC&CS*), а також доктрин, тактик, методик та процедур (*en. Tactics, Techniques and Procedures, TTPs*). Бажаним кінцевим станом розвитку оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей у рамках досягнення функціональних Цілей взаємосумісності є створення на національному рівні відповідних ефектів та загальних здібностей виконувати завдання в складі об'єднаних сил НАТО.

Розподіл Початкових вимог до взаємосумісності на якісні (*en. Qualitative*) та кількісні (*en. Quantitative*) визначає контекст діяльності з розвитку спроможностей, який або полягає у створенні відповідних ефектів та загальних здібностей за напрямками діяльності (якісні Цілі), або у створенні, розвитку, утриманні та застосуванні в операціях об'єднаних сил НАТО визначених військових організаційних структур, уключених до Таблиці сил (*en. Force Table*) від кожної складової сектору безпеки і оборони України (кількісні Цілі).

Застосування потенціалу платформ, проєктів, програм у рамках Комплексного пакета допомоги НАТО Україні (*en. Comprehensive Assistance Package, CAP*) забезпечує посилення спроможностей, підвищення ефективності та дієвості процесів освіти й підготовки особового складу та безпосередньо сприяє досягненню як визначених Початкових вимог до взаємосумісності, так і цілей аРНП.

ПОСИЛАННЯ НА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
	1. Конституція України, редакція від 01.01.2020 № 254к/96-ВР
	2. Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII «Про національну безпеку України»
	3. Закон України від 13.03.2014 № 876-VII «Про Національну гвардію України»
	4. Закон України від 28.12.2025 № 613-XIV «Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки»
	5. Хартія про особливе партнерство між Україною і Організацією Північноатлантичного договору від 09.07.1997
	6. Декларація про доповнення Хартії про особливе партнерство між Україною і Організацією Північно – атлантичного договору від 21.08.2009
ОП 5-0	7. Доктрина «Оборонне планування у Збройних Силах України», затверджена Головнокомандувачем Збройних Сил України 15.12.2025
ВКП НГУ 1-00	8. Доктрина діяльності Національної гвардії України, затверджена наказом командувача Національної гвардії України від 22.12.2023 № 1097 (зі змінами)
ВКП НГУ 5-00(06).01	9. Доктрина з планування розвитку в Національній гвардії України, затверджена наказом командувача Національної гвардії України від 19.06.2026 № 787
ВКДП НГУ 7-01(07).03	10. Доктрина з розвитку військових публікацій у Національній гвардії України, затверджена наказом командувача Національної гвардії України від 11.05.2021 № 555
AJP-01	11. Allied Joint Doctrine, Edition F, Version 1, Allied Joint Doctrine (STANAG 2437), December 2022

Примітка. У разі якщо військову публікацію, на яку подано посилання, замінено новою або до неї внесено зміни, слід застосовувати нову військову публікацію, охоплюючи всі внесені до неї зміни.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
аРНП	Адаптована Річна національна програма Україна-НАТО
КПД	Комплексний пакет допомоги НАТО Україні (Comprehensive Assistance Package, CAP)
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
НАТО	Організація Північноатлантичного договору
НГУ	Національна гвардія України
ВІ	Програма НАТО виховання доброчесності (ВІ – Building Integrity)
CAP	Комплексний пакет допомоги НАТО Україні (Comprehensive Assistance Package)
CC&CS	Каталог спроможностей НАТО (Capability Codes & Capability Statements)
DEEP	Програма НАТО з удосконалення військової освіти (DEEP – Defense Education Enhancement Program)
DOTMLPFI	Абревіатура базових компонентів спроможності: доктринальна та нормативна база (<i>en. Doctrine</i>); організаційно-штатна структура (<i>en. Organization</i>); підготовка (<i>en. Training</i>); ресурсне забезпечення (<i>en. Materiel</i>); якість управління та освіта (<i>en. Leadership</i>); особовий склад (<i>en. Personnel</i>); військова інфраструктура (<i>en. Facilities</i>); сумісність (<i>en. Interoperability</i>)
ЕОР	Партнерство з розширеними можливостями (ЕОР – Enhanced Opportunity Partnership)
NATO BILC	Бюро міжнародної мовної координації НАТО (NATO Bureau for International Language Co-ordination)
OCC E&F	Програми перевірки та зворотного зв'язку Концепції оперативних можливостей НАТО (Operational Capabilities Concept Evaluation and Feedback – OCC E&F)
TTPs	Тактики, методики та процедури (Tactics, Techniques and Procedures)

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Взаємосумісність (*en: Interoperability*) – спроможність до спільних узгоджених, ефективних та результативних дій з метою досягнення тактичних, оперативних та стратегічних цілей у сфері оборони.

Дорожня карта взаємосумісності (*en: Interoperability Roadmap*) – стратегічний документ, який передбачає інтегрування критеріїв взаємосумісності, визначених НАТО для України, у довгострокові плани розбудови спроможностей у секторі безпеки та оборони України (посилання 4).

Євроатлантична інтеграція України – практична реалізація визначеного в Конституції України та законах України стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Організації Північноатлантичного договору, яка здійснюється, зокрема, шляхом зміцнення демократичного та цивільного контролю над військовими формуваннями, продовження військової реформи, підвищення її технічної, процедурної та людської сумісності зі збройними силами НАТО та країн-партнерів.

Євроатлантичні цінності – сукупність політичних, правових і суспільних засад, які базуються на принципах свободи, демократії, дотримання прав людини, верховенства права та мирного вирішення суперечок.

Комплексний пакет допомоги (*en: Comprehensive assistance package*) – довгострокова програма практичної підтримки України, спрямована на посилення обороноздатності, стійкості та впровадження стандартів НАТО.

Початкові вимоги до взаємосумісності (*en: Initial Interoperability requirements*) – набір узгоджених вимог, що визначає конкретні інституційні та функціональні критерії, необхідні для забезпечення здатності складових сектору безпеки і оборони України ефективно діяти спільно з Альянсом.

Принципи участі в процесах євроатлантичної інтеграції – фундаментальні правила та засади, що забезпечують залучення зацікавлених сторін до процесів прийняття рішень і управлінської діяльності в рамках реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства в НАТО.

Ціль взаємосумісності – ідеальний образ майбутнього бажаного результату діяльності з досягнення взаємосумісності.

Інші терміни, які використовуються в цій Доктрині, уживаються у значеннях, наведених у законах та інших нормативно-правових актах України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)

1. Указ Президента України від 28.03.2014 № 346/2014 «Питання головного органу військового управління Національної гвардії України».
2. Указ Президента України від 17.09.2021 № 473/2021 «Про Стратегічний оборонний бюлетень України».
3. Указ Президента України від 20.06.2023 № 344/2023 «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції».
4. Наказ МВС від 31.07.2019 № 639 «Про участь національного персоналу в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08.10.2019 за № 1088/34059.
5. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16.03.2026 № 245 «Про затвердження Плану заходів Міністерства внутрішніх справ України з виконання адаптованої Річної національної програми на 2026 рік».
6. Наказ Міністерства оборони України від 24.02.2020 № 56 «Про питання військової стандартизації», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05.03.2020 за № 240/34523 та 240/34524.
7. Наказ командувача Національної гвардії України від 04.06.2020 № 263 «Про затвердження Інструкції з організації робіт із військової стандартизації та запровадження стандартів НАТО в Національній гвардії України».
8. Наказ командувача Національної гвардії України від 04.04.2025 № 395 «Про застосування стандартів НАТО під час проведення заходів розвитку спроможностей у Національній гвардії України».
9. Візія Національної гвардії України 2035, Головне управління Національної гвардії України, Київ, серпень 2021.
10. Каталог спроможностей Національної гвардії України, Головне управління Національної гвардії України, Київ, березень 2020.
11. Документ Ради Україна-НАТО NUC(COUNCIL)D(2024)0007 від 01.07.2024.

[illegible]

